

Aan de slag

- De groepjes verspreiden zich in de zaal en bespreken met elkaar hoe ze een en ander zullen aanpakken.
 - Ze zoeken het nodige materiaal bij elkaar en beginnen. Je kan aarzelende groepjes op weg helpen.
- Tip:** Groepjes die helemaal niet weten hoe te beginnen geef je de insteek de stoel helemaal in te pakken totdat er helemaal niets meer van te zien is. Meestal is dat voldoende en doen ze ondertussen inspiratie op om ook versieringen te maken.

De halve kring

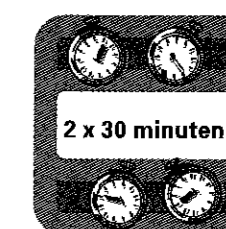
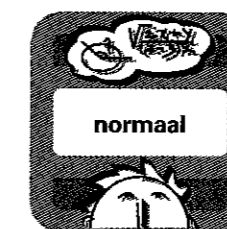
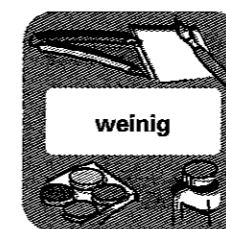
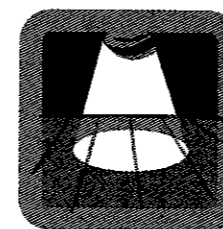
- Groepjes die klaar zijn zetten hun stoel bij in de rij. Samen vormen de stoelen een halve kring van allemaal 'verteltronen'.
 - De leerlingen zetten zich daar tegenover ook in een halve kring. Zo heeft iedereen een mooi zicht op het geleverde werk.
 - Kunnen de leerlingen van elkaar zeggen over welk soort 'verteltrouwen' het gaat? Wat laat hen toe om dat te zeggen? Zien ze verschillen en gelijkenissen? De leerlingen over wiens stoel het gaat mogen natuurlijk antwoorden en aanvullen waar nodig.
- Tip:** Bewust werken naar een thema is niet bepaald makkelijk. Veel groepen zullen niet echt een 'soort' verteltrouwen gemaakt hebben maar gewoon iets moois. Vanzelfsprekend is dat ook goed. Je zal merken dat anderen in het werk van die groepen soms wel een motief vinden. Leuk om mee te maken.
- Las ook een bespreking in over de ervaringen die de leerlingen opdeden bij het hanteren van de verschillende materialen. Bijzondere prestaties inzake materiaalgebruik en techniek breng je desnoods zelf onder de aandacht. Zo gaan die vondsten niet verloren voor de groep en komen we tegemoet aan de basisdoelstelling van deze les.

Lesverloop:

avontuurlijk

- Werken met stoffen, scharen, touw en, als je het aandurft, garen en dikke naalden vormt een bijzondere uitdaging voor de leerlingen. Het vergt meer uitleg vooraf maar de leerlingen zullen zich bijzonder aangesproken voelen.
- Stoffen kleden natuurlijkerwijs mooi aan. Geef je alleen touwtjes als hechtingsmateriaal dan heb je een probleemstelling en een uitdaging. Knopen met touw is op die leeftijd nog erg moeilijk maar het resultaat zal zeker aanspreken.
- Laat je met naald (dik) en draad (dik) werken, dan kan je je best laten assisteren door enkele handige ouders of, waarom niet, door grotere kinderen uit de hogere klassen.
- Het thematische van de 'verteltrouwen' zal hier wat op de achtergrond verdwijnen, ten voordele van het materiaal. Het is een verantwoorde keuze.

DE KONINGIN HUILT

Korte omschrijving:

In deze lessen zullen we een onbekend sprookje dramatiseren. We leggen hierbij eerder de nadruk op het naspelen van emoties en bewegingen dan op het exact reproducteren van de tekst.

Doelstellingen:

• Ontwikkelingsdoelen – Eindtermen:

ET. 3.3: Geconcentreerd luisteren naar een gesproken tekst (verteld of voorgelezen) en die dramatisch weergeven.

• Leerplandoelen

De leerlingen kunnen vanuit een verhaal korte fragmenten dramatisch benaderen, houden hun aandacht op het spel en kunnen hun betrokkenheid lang genoeg volhouden.

VVKBaO	OVSG	GO
6.1: De leerlingen kunnen zich inleven in een personage en omstandigheid uit een verteld verhaal en dat al spelend vormgeven.	V-14 1.9: De kinderen houden hun aandacht op het spel en kunnen hun betrokkenheid lang genoeg volhouden.	3.4: Vanuit een verhaal, korte fragmenten dramatisch benaderen.

• Aandachtspunten:

Het is belangrijk dat het dramatiseren stapsgewijs gebeurt en dat je samen met de leerlingen ook zelf de verschillende stappen doorloopt. Daarom is het best twee lesmomenten te voorzien.

• Suggesties voor alternatieve doelstellingen:

De leerlingen kunnen over hun spel afspraken maken en zich daaraan houden.

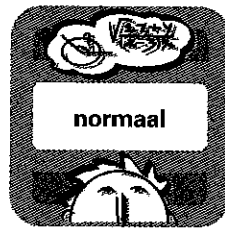
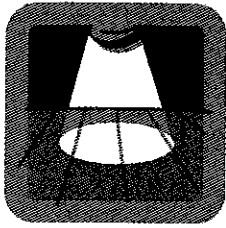
Materiaal en ruimte:

Eenvoudig: enkele attributen om de personages te typeren: kroontje, clownneus, fluitje, tamboerijn, gekleurde linten

Avontuurlijk: idem + lappen stof en twee stoelen

Ruimte: klas/ lokaal met speelvlak

DE KONINGIN HUILT

Korte omschrijving:

In deze lessen zullen we een onbekend sprookje dramatiseren. We leggen hierbij eerder de nadruk op het naspelen van emoties en bewegingen dan op het exact reproduceren van de tekst.

Doelstellingen:

- **Ontwikkelingsdoelen – Eindtermen:**

ET. 3.3: Geconcentreerd luisteren naar een gesproken tekst (verteld of voorgelezen) en die dramatisch weergeven.

- **Leerplandoelen**

De leerlingen kunnen vanuit een verhaal korte fragmenten dramatisch benaderen, houden hun aandacht op het spel en kunnen hun betrokkenheid lang genoeg volhouden.

VVKBaO	OVSG	GO
6.1: De leerlingen kunnen zich inleven in een personage en omstandigheid uit een verteld verhaal en dat al spelend vormgeven.	V-14 1.9: De kinderen houden hun aandacht op het spel en kunnen hun betrokkenheid lang genoeg volhouden.	3.4: Vanuit een verhaal, korte fragmenten dramatisch benaderen.

- **Aandachtspunten:**

Het is belangrijk dat het dramatiseren stapsgewijs gebeurt en dat je samen met de leerlingen ook zelf de verschillende stappen doorloopt. Daarom is het best twee lesmomenten te voorzien.

- **Suggesties voor alternatieve doelstellingen:**

De leerlingen kunnen over hun spel afspraken maken en zich daaraan houden.

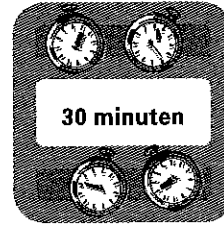
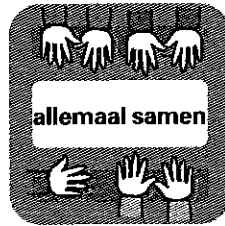
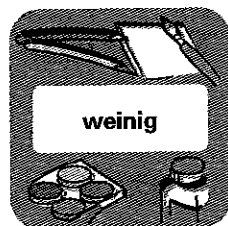
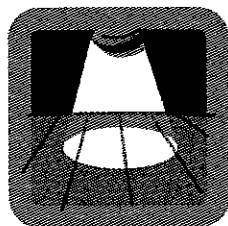
Materiaal en ruimte:

Eenvoudig: enkele attributen om de personages te typeren: kroontje, clownneus, fluitje, tamboerijn, gekleurde linten

Avontuurlijk: idem + lappen stof en twee stoelen

Ruimte: klas/ lokaal met speelvlak

LES A: DE KONINGIN HUILT

In deze les:

In deze les wordt het verhaal voorgelezen en maken de leerlingen kennis met de gebeurtenissen, de personages en hun emoties. In een volgende les zullen ze het verhaal naspelen.

Nodig voor deze les:

Eenvoudig: geen
Avontuurlijk: geen
Ruimte: gewone klaslokaal

Lesverloop: eenvoudig

- Belangrijke tips bij het voorlezen:
Voorlezen is een sterke activiteit, omdat kinderen het vrijwel altijd als plezierig en leuk ervaren. Zorg voor een rustige, ontspannen sfeer. Zorg dat alle kinderen jou kunnen zien en dat je voortdurend oogcontact houdt. Las af en toe pauzes en stiltes in, en gebruik zoveel mogelijk mimiek en lichaamstaal.
Nog een tip: als je voor je begint te lezen zorgt dat je met elke leerling even oogcontact maakt (in stilte!) krijg je gegarandeerd meer aandacht! Probeer maar, het werkt altijd!
- Het verhaal: De koningin huilt.
Je vertelt het verhaal (zie achteraan)
- Stap 1: nagenieten en navertellen
Nadat het verhaal voorgelezen is kan je via (bij voorkeur) open vragen vraagjes de inhoud van het verhaal bespreken.
 - wat vond je van het verhaal?
 - was het spannend? grappig?
 - wat was er aan de hand met de koningin?
 - waarom huilde de koningin altijd?
 - hoe wou de koning haar helpen?
 - wie kwam er allemaal naar het paleis, en wat deden ze?
 - wat zou de koning nog kunnen doen om de koningin te laten lachen?
- Stap 2: navertellen en meedoen
Je gaat nu samen met de leerlingen de verschillende emoties van de personages non-verbaal uitbeelden
Op jouw teken gaan ze allemaal samen
 - heel diep nadenken zoals de koning
 - heel diep zuchten zoals de koning

- heel verdrietig zijn zoals de koningin
- heel vrolijk zijn zoals de clown
- heel angstig kijken zoals de koning
- heel hard lachen zoals de koningin.

Opmerking: Belangrijk hierbij is dat je zelf meespeelt met de leerlingen. Dit verhoogt de veiligheid en de speeldurf!

• Stap 3: uitbeelden tijdens de vertelling

Je vertelt nu het verhaal opnieuw en de leerlingen beelden samen met jou uit wat er gebeurt. Bepaalde (belangrijke) zinnen van de personages worden herhaald.

Tip: jouw voorbeeldgedrag is ook hier heel belangrijk. Kinderen imiteren graag, geef ze daartoe de kans, maar gun ze ook de vrijheid om er creatief mee om te gaan

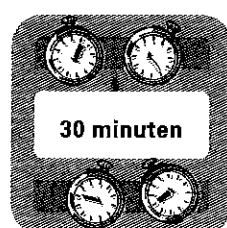
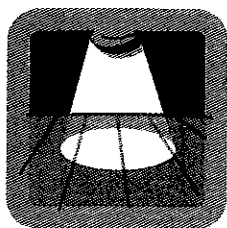
Lesverloop: avontuurlijk

De stapsgewijze aanpak blijft hier ook best behouden, maar kan sneller verlopen of ingekort worden. Verdeel na het naspelen van de emoties de klas in koningen en koninginnen vertel het verhaal opnieuw terwijl zij koning en koningin spelen.

De koningin huilt

Dit is een verhaal over een koning en een koningin... Die koning en die koningin zitten allebei op een troon. Op hun hoofd dragen ze allebei een kroon, en ze wonen in een groot kasteel, met een prachtige tuin. Ze hebben knechten en meiden om hen te helpen een kok die heel lekker eten maakt. Maar de koningin is nooit gelukkig. Altijd moet ze huilen. Als de koning haar dan vraagt: "Waarom moet je nou weer huilen?", antwoordt de koningin: "Ik weet het niet, ik weet het echt niet. Ik ben het vergeten. Maar ik moet zo erg huilen." De koning vindt dat natuurlijk niet leuk, een koningin die altijd huilt en hij heeft er echt genoeg van. Er moet iets op de wereld zijn dat de koningin kan opvrolijken, denkt hij. Na lang nadenken heeft hij een idee! Ik laat muzikanten komen, om voor de koningin te spelen, want van muziek word je vrolijk! De koning laat muzikanten komen. De muzikanten maken een diepe buiging en beginnen te spelen. De koningin luistert en ze vindt het heel mooi, maar na een tijdje begint ze toch weer te snikken. De koning stuurt de muzikanten dan maar weg. Dan laat de koning dansers komen. De dansers maken een diepe buiging en beginnen te dansen. Even stopt de koningin met huilen, maar na een tijdje, ja hoor, daar komen de tranen weer. Ook de dansers worden naar huis gestuurd. Nu komt de clown tevoorschijn. Hij maakt een diepe buiging. Hij trekt gekke gezichten, en kietelt de koningin met een veertje onder haar kin. Even lijkt het of de koningin moet lachen. De koning kijkt heel blij naar de koningin. Maar dan begint ze toch weer te huilen. En deze keer heel hard. Zo hard dat iedereen mee moet huilen. Maar plots hoort de koning een geluidje. Het komt onder de stoel van de koning vandaan. "Piep, piep, piep, piep, piep." Als de koning ziet dat het een muis is, springt hij op zijn troon en begint vreselijk te gillen. Als de koningin dat ziet, begint ze verschrikkelijk te lachen. Eerst heel zachtjes en dan harder en harder. De koning hoort natuurlijk dat zijn vrouw lacht. Hij vergeet zijn angst en komt weer tevoorschijn. Hij roept: "Je lacht weer!" En ze zijn zo blij dat ze feest vieren. Het feest duurt een hele week, en de koningin huilt niet één keer!

LES B: DE KONINGIN HUILT

In deze les:

In deze les krijgen de leerlingen rollen toebedeeld en wordt het verhaal nagespeeld.

Nodig voor deze les:

Eenvoudig: kroontje voor koning en koningin, muziekinstrumentjes, gekleurde linten, clowns neuzen

Avontuurlijk: idem + lappen stof, twee stoelen.

Ruimte: gewoon klaslokaal of ruimte met speelvlak

Lesverloop: eenvoudig

Wat vooraf komt Maak de ruimte klaar en zet stoelen of tronen al meteen op hun juiste plaats.

De instap

Je kan of het verhaal nog eens opnieuw vertellen (kinderen horen verhalen graag meer dan één keer) of het via een gesprekje weer oprispen.

- Opwarming lichaam:

Je geeft eenvoudige opdrachten voor het op- en ontspannen van de spieren:

- inademen, adem 5 seconden vasthouden en zeer langzaam uitademen
- schouders heel hoog optrekken, 5 seconden vasthouden, loslaten
- armen zijwaarts strekken, opspannen, 5 seconden vasthouden, loslaten
- idem met handen, benen, voeten.

- Opwarming fantasie:

De leerlingen gaan nu achtereenvolgens: bewegen zoals een clown, doen alsof ze een instrument bespelen (fluit, trom, gitaar, viool...), dansen. Ze gebruiken daarbij de ruimte die je hebt voorzien.

Tip: Werk bewust aan het ruimtegevoel door bijvoorbeeld muzikanten in een stoet te laten stappen, clowns in een kring te zetten, dansers in een frontgroep te laten bewegen zoals op TV enz...

- De mise-en scène:

Maak duidelijk afspraken en bakken het speelveld af. Waar zitten de koning en de koningin? Van waar komen de andere personages,? enz..

Duidelijk afspraken hierover geven leerlingen houvast en vergemakkelijken het spel.

- De rolverdeling

De rollen worden verdeeld. Om enerzijds "vedettenstatus" te vermijden en anderzijds de veiligheid niet uit het oog te verliezen, kiest elke leerling twee personages die hij of zij graag wil spelen. Vermits het verhaal meer dan één keer gespeeld wordt,

krijgt ieder zo de kans om een rol naar keuze te spelen. Je kan ook kaartjes maken met de namen van de personages en het lot laten bepalen wie wat speelt. De leerlingen gebruiken de attributen. Die maken het spel echter en bevorderen de concentratie op de rol. Laat ze even oefenen.

Tip: Je zou als voorbereiding ook eens het verhaal kunnen vertellen en gaandeweg de rollen invullen door leerlingen met een afgesproken seintje in te schakelen, totdat alle rollen ingevuld zijn.

- Het verhaal spelen
Jij neemt de rol van verteller op en de leerlingen spelen hun personages. Geef de leerlingen de kans om te improviseren, maar zorg dat de essentie van het verhaal behouden blijft.
Het verhaal wordt een tweede maal gespeeld, met een andere koning en een andere koningin, andere dansers, andere muzikanten, andere clowns enz...
- Nabespreken: beschouwen
Na het spelen van het verhaal is het belangrijk je samen met de leerlingen terugkijkt op proces en product. Je kan dit doen aan de hand van eenvoudige vraagjes.
Product: mogelijke vraagjes aan de toeschouwers:
 - wat vond je grappig?
 - wat was goed gevonden?
 - waaraan kon je zien dat de koningin echt verdrietig was?
 - hoe zou je het nog kunnen doen?Proces: mogelijke vraagjes aan de spelers:
 - vond je het moeilijk/makkelijk?
 - wat was het leukste?
 - duurde het te lang?/te kort?
 - zou je het nog eens graag doen?

Lesverloop: avontuurlijk

Enkele mogelijkheden om het avontuurlijker te maken:

- Gebruik lappen stof om de personages aan te kleden: mantel voor koning en koningin, rode neusjes voor de clowns, muziekinstrumentjes...
- Laat de leerlingen andere manieren bedenken en spelen om de koningin aan het lachen te brengen.
- Probeer ook eens een leerling de rol van verteller te laten spelen.

Variatie/ Suggesties:

In de les beeld bij dit thema worden tronen gemaakt. Die kunnen hier heel functioneel ingeschakeld worden om het spelen 'echter' te maken.